

קו-גזרה

במוזיאון ינקו-דאדא

תערוכת מגזרות הנותנת ביטוי לארועי אקטואליה האסון האקולוגי של דליפת הנפט בערבה הרס בתים בעזה במבצע צוק איתן אסון השריפה בכרמל

מוזיאון ינקו דאדא במסגרת הפרויקט "קו-גזרה" מקיים תערוכה של עבודות המתבססות על מגזרות שבה האמנים נתנו ביטוי למספר אירועי אקטואליה כמו האסון האקולוגי של דליפת הנפט בערבה, ההרס בעזה במבצע צוק איתן ואסון השריפה בכרמל. בתערוכה שתי סדרות: סדרה אחת היא מקבץ של שלוש תערוכות יחיד ומיצבים תלויי מקום המוצגים בקומת המסד של המוזיאון, והסדרה השנייה שהינה תערוכה קבוצתית, המוצגת בשאר החללים, הינה יצירות העונות להגדרה רחבה יותר של המונח "מגזרות". אומנות מגזרות הנייר החלה, כנראה, בסין לאחר המצאת הנייר במאה השנייה לספירה כאמנות דקורטיבית-עממית, ומהמזרח הרחוק נפוצה לעולם המערבי. מגזרות נייר מסורתיות יהודיות נוצרו כבר במאה ה-14 בספרד. אומנות עממית זו הייתה נפוצה בבתים יהודיים בכל העולם ונושאייה היו בעיקר מוטיבים דתיים. לאחר השואה העיסוק במגזרות יהודיות מסורתיות כמעט פסק ונעלם. בסוף שנות השבעים של המאה העשרים החל דור חדש של אמנים להחיות את אמנות מגזרות הנייר, אם בדרך המסורתית ואם במגוון טכניקות חדשניות. כך הפכה הטכניקה העממית המסורתית לכלי ביטוי במגוון נושאים וחומרים בידי האמנים הפלסטיים. המגזרות באמנות העכשווית ובתערוכה זו נמצאות בתפר שבין הדו-ממד לתלת-ממד. חלק מהעבודות עונה להגדרה של מגזרת קלסית, חלקן קרוב יותר להגדרה של צלליות וחלקן התרחק מאוד מההגדרה. האמנים המשתתפים בתערוכה מציירים ומפסלים בחומרים שונים, באמצעות מספרים, סכינים ובטכניקה של חיתוך לייזר. טכניקת הריקון העמלנית המאפיינת את מלאכת המגזרת יוצרת משחקי נגטיב ופוזיטיב המרחיבים את הגדרת היצירה בחלל.

שלוש תערוכות היחיד בקומת המסד הן:

איתמר בגליקטר מציג את "מצאנו נפט!" - תגובה עכשווית לאסון האקולוגי בשמורת עברונה. היצירה נוצרה מתוך התבוננות בתצלומי זרימת הנפט בתוך השמורה כפי שפורסמו באמצעי התקשורת. כתמי הנפט תורגמו על ידי האמן לסדרת חיות ורמשים. בנוסף מציג האמן סדרת מגזרות/צלליות המתייחסות למפת המדינה ולנפט האצור בעורקיה.

המיצב של נעה יקותיאל "Uncontainable" מורכב ממגזרת נייר ידנית, צלליות נייר וחבל, והוא נוצר בהשראת צילומי עיתונות של הרס בתים בעזה במבצע "צוק איתן" בקיץ 2014. במיצב זה ממשיכה האמנית את עיסוקה בתיאור מראות הרס מעשה ידי אדם או במראות של אסונות טבע במקומות שונים בעולם, המבוססים על צילומי עיתונות. וכן באופן שבו הזיכרון האנושי מתמודד עם מראות אלו ועובר טרנספורמציה עם חלוף הזמן. יקותיאל בוחנת כיצד הזיכרון האנושי מעבד דימויים של הרס, מצמצם או משנה אותם.

מתרגם מחדש את המראות ומתרחק מן האירוע עצמו.

קרן ענבי-בתערוכה "בית וגן" מתכנסים בחלל דימויים מפורקים של קתדרלה וירטואלית שהוצגה בגלריה העירונית לאמנות ברחובות אל חלל מוזיאון ינקו-דאדא ויוצרים בית מוקטן ואינטימי, הבנוי ממגזרות עץ ונייר, הנראות כתחרות אווריריות שרב בהן החסר על המלא.

בחלקו השני של הפרויקט מוצגות עבודות של שישה אמנים: גיל דסיאנו ביטון בעבודתו The White Forest, מציג, בעקבות אסון השרפה בכרמל, אסמבלאז' שמתאר מראה אפוקליפטי של מעין יער מפויח, המורכב מחומרים אורגניים ומכניים. חומרי הגלם העיקריים המרכיבים את היצירה הם בדי קנבס חתוכים, קרועים וגזורים של רישומים, שאותם יצר האמן עצמו שנה קודם לכן, וחומרי הרישום הם אפר ועפר, שאותם אסף האמן באתר השרפה. ניר דבוראי - מצלם בתי שיכונים משנות ה-50, גוזר מהם מקטעים, ממייך את הגזירים ומאפסן אותם כאילו היו חלקי חילוף בתאי אחסון שקופים או מציב אותם כמזכרות צפות בתוך כדורי זכוכית שקופים. דבוראי מפתח את הצילומים בדרך המסורתית, בחדר החושך, ומתייחס לנייר הצילום כאל חומר פיסולי שהוא גוזר ונופח בו חיים ותנועה. הוא ער לרב צדדיות שבכתי השיכון רואה בהם גם את הכיעור וגם את היופי, את המחסה שהם מעניקים ואת התחושה המאיימת שהם עלולים לקרוס בשלב כלשהו.

לילך שרץ יצרה בעבודה "שער 2" גלימה העשויה מגזרה תזזיתית של חולצות ובדים, שחיברה בדבק ובחוט ברזל, ורואה בה גלימה רוחנית כמו זו שהשליך אליהו הנביא העולה בסערה השמימה אל אלישע תלמידו. עבודה זו היא חלק מגוף עבודות המעוגן בסיפור המקראי הפנטסטי שבו הופכת גלימתו של אליהו לכלי בידיו של מחולל נס, למייצגת הקשר בין האדם לבין עצמו, ולמשל לסמכות ולהזדמנות.

רותי דה פריס - מציגה מגזרות בווידאו. היא יוצרת באמצעות אנימציה ממוחשבת וגזירה דיגיטלית סוס דוהר העשוי מגזירים בשחור לבן של צורות גאומטריות.

דילרה אקאי, אמנית אורחת מתורכיה, הוזמנה במיוחד לפרויקט ועוסקת גם היא במגזרות נייר ואלומיניום. הדחף לגזור חלקים מן המציאות נובע מן הצורך שלה למצוא את האמת שמעבר לנגלה. היא תתגורר בעין הוד כשבועיים לפני התערוכה ותיצור עבודה מיוחדת לחלל התצוגה.

בנוסף יצר איגור קפלונוביץ עבודה אינטראקטיבית משעשעת ומקברית המציגה תעתוע של מגזרות.

**אוצרות: דינה גנוסוב, אורה קראוס
גלית בן-עמי, רעיה זומר-טל**

איתמר בגליקטר

נועה יקותיאל